

dem muligt i deres Livstid at vedblive som Fæstere af Fæstegaarden, uagtet de indtræde i nyt Ægtekab. Jeg har allerede i Lovudkastet søgt at opstille Bestemmelser, der skulde sikke Jordbrodden imod, at han paa Grund af et saadant Ægtekab kom til at lide et Tab, som han ikke var udsat for, saalænge Enken vedblev at være Enke paa Gaarden; men Udvalget har stillet yderligere Forslag, som gjøre det aldeles klart, at naar den Sikkerhed, som der er Tale om at den nye Ægtefælle skal stille, til nogen Tid maa angribes paa Grund af, at Skatter og Afgifter udeblive over Forsaldstid, maa den igjen bringes op til sit fulde Beløb 3 Maaneder efter, og hvis dette ikke skeer, er Enkens Fæstet dermed forbrudt. Vi have meent, at der ved Siden af, at man giver Enken denne Rettighed, maa opstilles bestemte og ikke for milde Regler for at forebygge, at Godseieren derved skulde komme til at lide noget Tab. Der kunde opstaa Spørgsmaal om, hvorvidt en Enke, som efter Loven af 1861 § 7 har Ret til at kunne frasige sig Gaarden imod at faae $\frac{1}{30}$ af Indfæstningen tilbage for hvert Aar, der mangler i, at Fæstet har været i 30 Aar, skulde ansees for vedblivende at være i denne Ret, uagtet hun benyttede den Ret, § 8 her tilsigter at give hende til at indlade sig i nyt Ægtekab og dog blive paa Gaarden. I denne Henseende har Udvalgets Fleertal været aldeles enigt om, at naar hun vilde benytte denne § 8, maatte hun antages een Gang for alle at have renonceret paa den Ret, hun havde efter § 7 i Loven af 1861; men for at hun ikke derved i Fremtiden, naar hun mulig endnu engang kunde blive Enke, skulde være nødt til at beklage, at hun havde opgivet Retten efter Loven af 1861, er det Udvalgets Fleertals Mening, at den Ret, hun havde til, dersom hun paany indlod sig i Ægtekab, at blive siddende paa Gaarden med den nye Ægtefælle, naar han opfyldte Betingelserne, maa sikkes hende. Forholdet maatte altsaa blive dette, at naar en Fæsterenke, som nu har den nævnte Ret efter Loven af 1861, vil benytte den Ret, der her i § 8 tilsigtes given, er dermed Retten efter Loven af 1861 § 7 bortfalden, medens hun, om hun kommer i mere end dette

ene Ægtekab, fremdeles kan overføre sin Ret til desuagtet at blive siddende paa Gaarden under de samme Betingelser, som her ere foreskrevne, ogsaa paa en efterfølgende Ægtefælle. Det er det, der tilsigtes ved Forslaget under Nr. 19. — Om Forslagene under Nr. 21 og 23 gjælder det samme, som jeg sagde om Forslaget under Nr. 17, nemlig at jeg ikke yderligere vil opholde mig ved Svaret for selve Bestemmelserne i Paragrapherne, men blot henviser til, hvad der derom er sagt i Betænkningen. — Til § 9 er der iøvrigt stillet Forslag om en Redactionsændring, idet man har foreslaaet at forandre Ordene „ved Auktion“ i 1ste Linie til „ved offentlig Auktion“. Det kunde nemlig være tvivlsomt, hvad man vilde forstaa ved det blotte Ord Auktion, og det kunde mulig overføres paa Forhold, der ikke virkelig kunde siges at være offentlige; man har derfor troet at burde tydeliggjøre sin Mening ved at tilføie Ordet „offentlig“. I Loven af 25de Juni dette Aar er der en Bestemmelse, som tilsigter Efterkommerne efter den, der har forpagtet paa 50 Aar, men er død, inden han har siddet hele sin Forpagtningstid ud, at hans Ret til den tilbagestaaende Deel af Forpagtningstiden under visse Forhold kan hortsælges ved Auktion; men jeg antager ikke, at dette kommer i Strid hermed, thi der er ikke der Tale om Bortforpagtning af Fæstesteder, men kun om en tilbagestaaende Deel, om nogle Aar af en Forpagtningstid. Dersom dette imidlertid ikke er aldeles klart, vil der til 3die Behandling kunne stilles et Forslag, som gjør det klart, at den Ret, der er indrømmet et saadant Bo efter den, der har forpagtet paa 50 Aar, vedligeholdes uanseet det Bud, der her indeholdes i § 9. — Fleertallet har stillet Forslag til en ny § 10. Denne tilligemed Lovforslagets § 10 er begrundet paa den almindelige Betragtning, at Fæstevæsenet gjennem mange Slægter er indført, opretholdt og paa mange Maader efterhaanden indskrænket og forandret efter de forandrede Forhold, for at Bondestanden kunde opretholdes. „Til Bondestandens Opretholdelse“ hedder det i de forskjellige Lovbestemmelser; man kalder det Fæstebondestandens Ret, dens Rettighed, at denne Deel af